

Instytut Badań
nad Turcją

Disinformation
in MENAT

Rapor

Rusya'nın Türkiye'ye yönelik propaganda faaliyetleri – hedefler, siyasi bağlam, anlatılar

Kraków 2025

Proje hakkında

Instytut Badań
nad Turcją

Disinformation
in MENAT

Polonya Dışişleri Bakanlığı tarafından "Kamu Diplomasisi 2024-2025 - Avrupa boyutu ve dezenformasyonla mücadele" yarışması kapsamında desteklenmektedir.

Bu yayın yalnızca yazarın görüşlerini ifade eder ve Polonya Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın resmi görüşüyle bağdaştırılmaz.

Çeviren: Justyna Oszust

Yayının yazarı

Katarzyna Chawryło

Doğu Çalışmaları Merkezi'nin (OSW) Rusya Ekibi'nin baş uzmanıdır. 2010 yılından beri Merkez'de çalışıyor. Varşova Üniversitesi Uygulamalı Dilbilim Fakültesi'nde Rus Dili ve Edebiyatı ile Kültüroloji ve Antroposentrik Dilbilim bölümlerini bitirmiştir. Nisan-Mayıs 2025'te Brüksel'deki Carnegie Europe'da araştırma stajını gerçekleştirmiştir. Araştırma ilgi alanları arasında Rusya'daki toplumsal meseleler ile Rus propagandası, dezenformasyonu ve hibrit tehditler bulunmaktadır. Propaganda ve dezenformasyon konularında çeşitli yayınların ve raporların yazarıdır; aynı tema üzerine OSW'nin YouTube kanalında bir video serisi yürütmektedir. Onun kapsamlı raporu "Hydra'nın Başını Koparmak: Rus Dezenformasyonu ile Nasıl Mücadele Edilir" (Haziran 2025) Rus bilgi tehditlerine karşı aktif önlem alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Sonuçlar ve öneriler

Rus anlatılarının ve Rus devlet ideolojisinin dünyada – Avrupa ülkeleri ve Türkiye dâhil – agresif biçimde yayılması son yıllarda belirgin şekilde artmıştır. Bu olguya karşı önleyici adımlar atılmazsa, bu durum hem Türkiye için hem de Batı'daki önemli ortaklarıyla ilişkilerinde tehlikeli bir sorun haline gelecektir.

Rusya'nın bilgi faaliyetleri, Türkiye'nin politikasını, NATO içindeki işleyişini ve Ukrayna'yı destekleme konusundaki hazırlığını etkileyebilir. Aynı zamanda, Türkiye'nin Rusya'ya ekonomik, özellikle enerji alanında bağımlılığının artması riskini de artırmaktadır. Rusya bu konuda ince ve uzun vadeli bir oyun oynamaktadır. Türkiye'nin NATO üyeliği ve stratejik çıkarların çelişmesi nedeniyle Türkiye'yi tamamen kendi tarafına çekemeyeceğinin farkındadır. Ancak, mevcut işbirliği alanlarını ve Türk toplumunun bir kısmının Rus söylemlerine yatkınlığını, karşılıklı bağımlılıklar oluşturmak için kullanmaya çalışmaktadır.

Rusya'nın etkisine karşı önlemlerin amacı, Rus propagandasının etkinliğini sınırlamak ve Rusya'nın bir ortak olarak cazibesini azaltmak olmalıdır. Bu, Rusya'nın Ukrayna'da savaşma maliyetini artırarak, Kiev'e verilen desteği güçlendirerek ve NATO kapsamında müttefiklerle işbirliğini sıkılaştırarak başarılabılır[1].

Aynı derecede önemli olan, savaş, Rus suçları ve Kremlin'in sistematik tarih çarpıtmaları hakkında doğru anlatıları teşvik etmektir. Bu, yanlış bilgilerin yayılmasını sınırlayacak ve Rusya'nın etkilemeye çalıştığı her toplumda manipülasyona karşı direnç oluşturacaktır.

Zayıflamış Rusya'nın, özellikle Türkiye gibi iddialı bir aktörle ilişkilerinde eşit ve etkili bir ortak rolünü oynaması zor olacaktır. Daha zayıf ve daha bağımlı bir aktör haline gelen Rusya, koşulları dayatmak yerine onlara uyum sağlamak zorunda kalacak ve bu da Kremlin'in izlediği mantığın tersine bir durumdur. Avrupa'nın bakış açısından, böyle bir senaryo (Rusya'nın zayıflaması ve uluslararası ilişkilerde aleyhine kararlar almaya zorlanması) en uygundur, çünkü ülkedeki rejimin istikrarını sarsmaya ve şu anda Kremlin'in agresif, revizyonist ve istikrarı bozan politikasının ana sorun olduğu Avrupa'da güvenlik alanında daha fazla istikrar sağlamaya yardımcı olur.

[1] Daha fazla öneri için bkz.: K. Chawryło, „Urwać łeb hydrze. Jak walczyć z rosyjską dezinformacją”, OSW, 30.06.2025, <https://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/punkt-widzenia/2025-06-30/urwac-leb-hydrze>.